

Edith Zeltner

**Montse Grases
Tot alles bereid**

Een korte schets van haar leven

KORT BESTEK 7

DE BOOG

INHOUD

	Blz.
Voorwoord van de uitgever	4
De laatste kerstmis	5
De eerste 16 jaar	11
De roeping	18
Zekerheid	44
Geen drama	64
De hemel	70
Bonaigua	84
Enkele foto's	89

Voorwoord van de uitgever

In de kamer van Montse Grases was er een opschrift waar te lezen stond: "altijd gelukkig". Het besef altijd gelukkig te kunnen zijn door een volledige overgave aan de wil van God, bracht blijdschap en kracht in haar leven. Toen zij te horen kreeg dat zij botkanker had, zei ze tot alles bereid te zijn. Zij begreep de diepe zin van dit alles en liet haar leven in de handen van God. Ze hield veel van de mensen om haar heen, voor wie ze veel betekende.

In dit boekje kan de lezer ontdekken hoe het onbegrijpelijke in een mensenleven, – ziekte, lijden en dood – op bovennatuurlijk niveau gebracht, vanzelfsprekend kan worden.

Montse Grases, een jonge vrouw op de drempel van de volwassenheid, laat door haar leven zien wat het belangrijkste in het leven is.

Montse werd op 10 juni 1941 in Barcelona geboren. In 1958 werd zij lid van het Opus Dei. Zij stierf in 1959. Het proces van haar zaligverklaring is in 1962 begonnen.

Behalve deze korte levensschets die gebaseerd is op het boek *Montse Grases. Biografía breve* (1994) van José Miguel Cejas, bestaat er over Montse een uitgebreider werk van dezelfde auteur, *La alegría de la entrega* (1993).

De laatste Kerstmis

December 1958. Al dagenlang is er op de radio kerstmuziek te horen. Er heerst een adventssfeer in de straten en op de pleinen van de Noord-Spaanse stad Barcelona: versierde etalages, kleurrijke feestverlichting, drukte op straat, kerstliederen klinken uit de luidsprekers van veel winkels, mensen met tassen en pakjes neuriën de bekende melodieën mee terwijl ze aan de kassa staan te wachten.

Calle París, nummer 183, eerste etage, een overvolle kamer in een ruime woning, waaruit lawaai en gelach van jonge mensen te horen is. Een stel meisjes, vriendinnen, is vol enthousiasme bezig de kamer te versieren met glanzende kerstballen en sterren. Ze hangen slingers en lametten op. Pas als je beter kijkt, zie je dat het een ziekenkamer is. Vanuit haar bed dirigeert een bleke, maar zeer levendige tiener het hele gebeuren: "Anna, die blauwe ster meer naar links, de zilveren slingers daarheen over de lamp – en daarachter graag wat ruimte vrij laten voor de kerstkaarten, die nog komen..." Een decoratief beschilderde kachel aan de muur trekt de aandacht. Er staat een vrij ongebruikelijke tekst op: "Altijd gelukkig".

De bedlegerige 'regisseuse' heet Montse Grases. Ze heeft bruin, sluik haar en rimpeltjes in haar voorhoofd. Ze draagt kleine pareltjes in haar oren. De kringen onder haar ogen staan in sterk contrast met

haar energieke blik. Sinds juni heeft ze botkanker. Ze is zeventien jaar.

Het zou Montses laatste kerstfeest worden, haar ouders weten dat, zijzelf ook. Natuurlijk hopen ze allemaal op een wonder, maar tegelijkertijd zijn ze ervan overtuigd: dit is de laatste keer dat we samen Kerstmis vieren! En als iemand erover praat, klinkt het niet droeviger dan wanneer het zou gaan om een verhuizing op korte termijn naar een ver land.

Wensen voor het kerstkind? Natuurlijk had Montse die. En wie zo naar haar keek en zag hoe ze met de mensen in haar omgeving omging, voelde dat ze een bijzonder vurige wens moest hebben: deze mensen gelukkig te zien, niet alleen 'happy' en 'in een goede stemming', maar echt gelukkig.

Kerstavond bij de Grases thuis zou op een buitenstaander een meer dan macabere indruk hebben kunnen maken, want kerstliederen, misselijkheid en overgeven wisselden elkaar als het ware af. Telkens als Montse er weer toe in staat was, wilde ze dat het lied waarmee ze waren begonnen per se helemaal werd gezongen tot en met het laatste couplet. De stem van haar ouders, broers en zussen werd telkens door tranen gesmoord. "Papa", was er dan te horen. "Hm, Montse?" – "Ben je gelukkig? Ik denk dat we de gelukkigste familie van heel Barcelona zijn." En dan met dezelfde intonatie: "Als ik dood ga, zou ik zo graag hebben, dat niemand bedroefd is. Ik wil dat iedereen die ik ken, gelukkig is."

Op het eerste gezicht was het contrast tussen deze woorden en Montses toestand meer dan ongeloofwaar-

dig. Van tijd tot tijd voelde ze zich zo ellendig, dat ze het uitschreeuwde: "Au, au, au, ik kan niet meer, ik houd het niet meer uit!" Haar moeder stuurde dan iedereen de kamer uit, streelde haar en zei steeds weer: "Montsita, mijn kleintje, het gaat wel over. Huil maar rustig, als dat helpt." Een paar minuten later schaamde Montse zich dan weer en verontschuldigde zich voor haar 'huilerigheid'. En als de huisarts langs kwam en haar met gespeeld vertrouwen vroeg, hoe het vandaag met haar ging, zei ze tot ieders verbazing: "Heel goed!"

Haar been was gezwollen tot de onvoorstelbare omvang van 60 cm, haar huid stond zo strak gespannen dat deze overal begon te scheuren. Bij het dagelijkse verwisselen van het verband moesten drie of vier mensen meehelpen. Meer dan eens dacht haar moeder dat ze het niet langer kon volhouden: alleen de geur van de open wonden al... Maar nog meer omdat ze wist dat Montse bij elke handeling weer vreselijk veel pijn zou hebben. Bij het afhalen van het verband kwamen kleine stukjes vlees mee. Mevrouw Grases waste en desinfecteerde de wonden terwijl Montse al haar krachten scheen te verzamelen, want ze neuriede een melodietje. Vrijwel nooit liet ze blijken wat ze precies voelde en als ze dat wel deed, dan met opvallend eenvoudige woorden: "Het lijkt wel alsof ik zo'n akelige wilde hond in mijn knie voel, die me steeds bijt en aan me knaagt."

Als mevrouw Grases later naar deze tijd wordt gevraagd, wordt het duidelijk hoe deze onbeschrijfelijk zware omstandigheden voor ouders en dochter toch

draaglijk waren: een onverwoestbaar geloof in God, een oersterk vertrouwen in het goede en heel veel liefde voor elkaar. “Op eigen kracht hadden we dit nooit volgehouden. Als iemand zoiets overkomt, dan moet hij gewoon denken: God is er, Hij staat me bij en geeft me krachten die ik tevoren niet had, omdat ik die juist nu nodig heb. God oefent misschien wel druk uit, maar Hij zal nooit iemand verpletteren. Verder zou het ook niet hebben geholpen er overspannen van te worden. De andere kinderen waren er ook nog, en het leven gaat door.” Wat niet wil zeggen, dat zij en haar man niet steeds weer het gevoel hadden in te storten, omdat ze Montse zo verschrikkelijk zagen lijden. Het enige wat hun vaak nog overbleef, was een straatje omgaan, een korte wandeling, een bezoek aan een kerk om op andere gedachten te komen en thuis weer tegen de situatie opgewassen te zijn.

Thuis gekomen gingen ze dan bij het bed van Montse zitten, paktten haar hand, probeerden te lachen en te bidden en voelden de aanwezigheid van God.

Maar de eigenlijke kracht ging van Montse zelf uit. In juli, in de nacht dat ze van een vakantie bij familie op het platteland terugkwam, hoorde ze van haar ouders dat de pijn in haar knie geen reuma was, maar botkanker. Ongeneselijk. Het been amputeren was niet mogelijk, dat was haar eerste vraag geweest: “En als ze nu mijn been eraf halen?” Het had geen zin meer. Even later – zo vertelt haar moeder, die haar na dit gesprek zachtjes achterna was gegaan – zat ze op haar kamer en staarde naar het Mariabeeldje op tafel:

“Alles wat u wilt”. Zo ging ze naar bed en sliep enkele minuten later in. Montses ‘geheim’ kan in een enkel woord samengevat worden: overgave. Een absoluut vertrouwen, vreugde – ja, bijna enthousiasme, harts-tochtelijke overgave aan de wil van God. Toegegeven, Montse had een door en door vrolijk, positief karakter; ze had wat je noemt een ‘gelukkige jeugd’ gehad en de relatie met haar ouders was vertrouwelijk en vol vriendschap. Toch zou men de werkelijkheid te kort doen door haar alleen te omschrijven als ‘optimistisch’ of, nog onzorgvuldiger, als ‘religieus sentimenteel’, als iemand die buiten de werkelijkheid staat, een dromerige, vrome dweper. De overgave van Montse ging veel verder. Deze was eerder rationeel gefundeerd dan romantisch. Ze was er ten diepste van overtuigd, dat God, dat Christus van haar hield, dat haar leven zin had als ze zich voor God en voor haar naasten inzette: en dat een dergelijke inzet in heel normale alledaagse omstandigheden mogelijk was: gezin, school, vrienden, vakantie, hobby’s... Haar God, haar Christus, was een persoon, een Iemand, haar beste vriend. Thuis in het gezin, in haar schooltijd had ze deze ‘beste’ vriend voor het eerst ontdekt. Later werd haar band met Christus hechter, waarachtiger, vertrouwder, veelomvattender en toen de klap van haar ziekte kwam, raakte er in feite niets ontregeld. Integendeel: het was duidelijk dat ze innerlijk steeds rijper werd. Alles of niets. Had God vroeger vreugde, geluk, sympathieke vrienden, opwindende basketbalwedstrijden geschonken, nu mocht Hij ook pijn sturen, mocht hij de plannen van een zeventienjarige door-

kruisen, ja zelfs de grond in boren. Kan iemand zijn beste vriend toeroepen "ga weg"? En Christus, die alles, die zichzelf had gegeven... Kun je tegen zo'n Jezus 'nee!' zeggen wanneer Hij iemand voorzichtig zijn kruis voorhoudt?

Montse heeft 'ja' gezegd, in het begin misschien een berustend 'nou vooruit, oké, als het moet', later kwam de houding die hierboven werd beschreven 'als u het verlangt..., als u het wilt, dan alles, alles, altijd en nu.'

De volgende woorden zijn van haar vader, Manuel Grases, die zijn oudste dochter goed moet hebben gekend en na haar dood het volgende zei: "Het is niet waar dat mijn dochter, hoewel ze nog zo jong was, niets begreep van de liefde. Mijn dochter was wel degelijk verliefd. En wel op God. Bij Hem heeft ze de zin van haar leven ontdekt. En daarom heeft ze gebeden en haar medemensen als christen beïnvloed, gehoorzaamd en gestreden. Ik heb kunnen zien hoe ze steeds dichter bij God kwam omdat ze zich steeds weer opnieuw heeft ingezet, dag na dag... en dat alles heeft ze gedaan omdat ze van liefde vervuld was."

Dit is de verklaring. Montses gedrag was voor haar omgeving noch 'normaal' noch absurd: het was de uitdrukkingwijze van haar poging om zonder compromis 'ja' te zeggen tegen haar leven.